

HIR- 'S DIVATLAP.

PESTI HIREK.

SZENTPÉTERY CSUDAMŰVE.

Szentpétery József, pesti ezüstművész mint mult lapunkban említettük, csudaművét köznézetre tevő ki, 's már is számos látogatókat nyert, 's ittmaradása rövid ideje alatt, minél többet kívánunk neki, minthogy nem sokára külföldre, induland. Kívánjuk a' nagy művészeknek, hogy fáradozásai méltánylása' első virágait, legalább honosai kezéből vehesse, ha már művésztsége méltó jutalmát idegeneknél kell is keresnie: de kívánjuk a' közönségnek is, hogy e' hazánkfianak remekmunkáját legalább láthassa, csudálhassa, éldelhesse, ha már sajátjának nem nevezendheti is, azt a' csudaművet, melly ha egyszer honunkból kivetetik, soha többé nem lesz szerencsénk láthatni! —

A' műdarab valóban csudás, rendkívüli, egyetlen a' maga nemében, 's remekségére, csaknem a' hihetlennel határos. Késfoknyi vastagságu rézlapból hat, hét, sőt nyolcz sorban egymásra halmozott alakzat-tömeget illy tisztán és pontosan, illy egymástól független szabad állásokban kiverni, a' leggyakorlatibb művészkéz' ügyességét kívánja.

A' hány néző, annyi érdek: — Az e' nemű művészet' avatottja, azon vas türelemmel, csüggedhetetlen szorgalmat, azon óriási fáradságot csudálja, melly e' csudaműhöz a' tetemes nehézségek legyőzésére kívántatik: — A' képiró az egésznek 's az egyes részeknek festői igazságát bámulja: — A' szobrász e' vésett-kép nemű műben a' csoportozatokban uralkodó összhangzó idomirányt 's az egész képen előlő fellegkönnyűséget teszi figyelme tárgyául: — A' teljesen egykedvű nézőnek is mintegy öntudatlanul sugalja a' belső meglepetés, hogy rendkívüli látvány kecsegteti szemét. — A' műbarát alig válhat meg a' csudás műtől, — minden érzekei egy pontba látszanak ovasztva lenni, 's oda függesztve, oda bilincselve, a' nagy-szerű szépségre.

A' képen előntött erő, igazság 's festői tökéletesség, az alakok munkás élete, 's egymásba fonódott mozdulati, a' tömeg zavara, 's viszonyos tettek által szövevényes hatása, — egyes harcölök erőteljes munkálati, — mindez egy gyönyörre forrad a' néző lelkében. — Kardok, dárdák, lobogók, íjjak buzogányok, paizsok, bárdok lovak' lábai, küzdők fejei, kezei, sőt fel testök is, szabadon állanak ki; — a' lovakon minden ér, a' daliákon minden izom, arcaikon minden vonásom látható, — úgy hogy a' harczai élet minden szenvedélyei hathatós ellentétekben vegyülnek össze, 's az egyes alakokon egész erejükben, rémségökben 's iszonyatosságokban tünek elő. — A' nemes bátorság, a' vérengző vadság, a' büszült düm, az elszánt lélek, az ijjedés és rettegés, a' fájdalom 's az irtózatoss kétségbeesés, saját kifejezésekkel ülnek a' vívók arczaian, — 's nem tudjuk, a' művészt csudáljuk e inkább, ki mind ezt olly elevenen felfogta lelkében, vagy a' képet, mellybe lelkének azon eleven jelenetét, illy csudásan tudá átönteni.

Az egész az Arbela-i ütközetnek azou szakaszát ábrázolja, midőn az már a' zavar főfokát érte, 's az eldöntő perczhez közelít, 's az ellenek már sűrűen egymásba elegyedtek. A' kép job oldalát nagy terélyes fa zárja el, melly alatt a' macedonok özöne hullámszik, sok persát már öldöklő körébe zárva; a' középtér táján nagy Sándor délcegz paripája magasan emeli ki a' tömegből a' királyt, kinek karja parancsolólag villogtatja a' halálos csapásra kész kardot; — arczán a' bizonyos győzelem' önréze 's a' vitéz fenség párosul, 's ábrázata mondhatnók görögöbbr itt a' rézképen mint a' mintarajzon. Mögötte a' jós emeli kezében a' diadalgallyt, fölötte a' légben a' királyi madár, a' sas lebeg. Nem messze töle Darius kocsija robot, kezében az íj, de nem többé cselekvő tartásban; arczának kifejezése 's teste tartása, a' veszendő csata kétségbeesését ábrázolja; a' kocsit vonó lovak a' közös zavarban félre ragnak, nem zabolázhatók többé az őket kormányzó kartól. — A' bal oldalt a' persa elefántok tornyaikkal rekesszik be, honnét sűrűen hullanak lödöklő szerek az ellenre. A' háttéren mindenütt porgomolyok kelnek, 's itt ott tünik belőle elő egy küzdő' képe. A' persa csak futva védi magát.

A' művészet' e' neme újabb időkben egészen el vala hagyatva. Benvenuto Cellini óta ki 1570ben halt meg, illy nagyszerűen senki sem vágott e' művészetbe; — illy nagy 's illy magasra kiverő műdarab pedig még épen nem is létezik.

Szentpétery a' szó legdicsebb értelmében művész, 's a' maga nemében olly nagy, hogy, ha bár Magyar-hazánk egy művészzsel sem bírna is, de már ezen egygyel is elég oka volna büszkélkedni.

Sajnálata méltó, — fájdalmas dolog, hogy illy lángész' születményét a' Haza nem törekszik magáéva tenni, 's a' külföldnek engedtetik a' dicsőség, illy remek csudaműt megjutalmazhatni. — A' művész ezt érezni látszik, 's a' kép aláírásában így fejez ki magát:

„Quod praesens aevum negabat, id mihi a' sera posteritate dari spero; ignotusque notis, notio rem spero me fore ignotis.“

Bár ezt tetteleg czáfalhatnók meg! — Jól van, amint a' A' művész 55 éves; e' csuda műdarabon, az első próbával együtt, melly két évi munkája után romlott el, őt egész é vig dolgozott.

A' dicsőség fényugára
Lengjen a' honi' utára.

Ney.

Kisfaludy-Társaság. Főtisztelendő Kovács Mátyás phil. 's theol. dr. és prof. 's egri kanonok ur, f. évi martius' 25dikén a' Kisfaludy-Társaságnak, évenként kiadandó szépliteratúrui jutalmakra szánt alapítókéjét, önkénynt s az a' pengő forinttal nevelte. Alulirt siet e' hazafüzi szép tettet a' társaság' nevében, meleg köszönete mellett, köztudomásra hozni. — Pesten, aprilis' 12dikén 1837.

Fáy András, igazgató.

DIVATKÉP.

12 sz. Bécsi tavaszi divatöltözet.